

మీరు.. మీ పిల్లలు.. పైవసీ!

పిల్లలు బడికి వెళ్ళుంటే జాగ్రత్తలు చెబుతారు తల్లిదండ్రులు. సెలవుల్లో అమ్మమ్మగారి ఊరికి వెళ్ళుంటే.. వారం ముందునుంచే అక్కడ ఎలా నడుచుకోవాలో హితబోధ చేస్తుంటారు. కానీ, సెల్ ఫోన్ చేతికి ఇచ్చేటప్పుడు మాత్రం 'పదిహేను నిమిషాలయ్యాక ఇచ్చేయాలి' అని సింగిల్ కండిషన్ పెడుతుంటారు. ఈ పదిహేను నిమిషాల్లో పది యాప్ లు సెర్చింగ్ చేసేస్తున్నది నేటితరం. వాళ్ళేం చేస్తున్నారో కూడా గమనించనంత బిజీగా ఉంటున్నారు తల్లిదండ్రులు. ఫుల్ వైబ్రే జోన్ లో ఉన్నప్పుడు ఈ హాస్టబూషణం.. నాగుపాము కన్నా డేంజర్. ఓ యాప్ కర్వేటకుడిలా కన్నుమంటే.. మరో గేమింగ్ యాప్ తక్షకుడిలా తక్షణం కాటు వేస్తుంది. ఈ తరుణంలో పేరెంట్స్ గా మీరు ఎలాంటి జాగ్రత్తలు చెబుతున్నారు? పిల్లల సైబర్ సేఫ్టీని పడకుండా ఉండాలంటే.. ఈ సలహాలను విధిగా పాటించండి.

తన్నాత్ జాగ్రత్త

- జీవితం విలువల్ని ఎలా బోధిస్తామో. ఇంటర్నెట్ ఎథిక్స్ కూడా పిల్లలకు అలానే చెప్పాలి. ఇంటర్నెట్ పరిభాషలో దీన్నే డిజిటల్ వెల్ బీయింగ్ అని పిలుస్తారు. టెక్నాలజీని బాధ్యతాయుతంగా వాడుకోవడం ఎలాగో పిల్లలకు నేర్పాలి.
- కుటుంబం మొత్తానికీ 'స్ట్రీమ్ టైమ్ అగ్రిమెంట్' పెట్టుకోవాలి. ఫోన్లు, ల్యాపీలు, టీవీల్ని పక్కన పెట్టేసి.. అందరూ కలిసి కొంత సమయం గడిపే నియమం అన్నమాట. ఇంట్లో అందుకు అనువైన స్పేస్ ని డిజైన్ చేసుకుని 'టెక్ ఫ్రీ' జోన్ గా వాటిని పెట్టుకోవాలి. అక్కడే పలు ఆఫ్ లైన్ కార్యకలాపాలు చేయడం ద్వారా స్ట్రీమ్ టైమ్ ని తగ్గించొచ్చు.
- 'ఏం చదువుతున్నారా?' అని ఎలా దగ్గర కూర్చుని చూస్తామో.. అలాగే నెట్టింటి విహారాన్ని పక్కన కూర్చుని చూడాలి. బ్రాజింగ్ భద్రంగా ఎలా చేయాలో నేర్పాలి.
- కంటెంట్ ఫిల్టరింగ్ సాఫ్ట్వేర్ తో అసభ్యకరమైన విష

యాలు పిల్లల కంట పడకుండా జాగ్రత్త పడాలి. వయసు పరిమితుల్ని సెట్ చేసి నెట్ యాక్సెస్ కంట్రోల్ చేయాలి.

- అపరిచితుల దగ్గర ఎలా ప్రవర్తించాలో చెప్పినట్టుగానే వ్యక్తిగత సమాచారాన్నీ ఎలా కాపాడుకోవాలో వివరంగా చెప్పాలి. ఎలాంటి పరిస్థితుల్లోనూ పిల్లలతో తమ పర్సనల్ డేటాని పంచుకోమని ప్రామిస్ చేయించాలి.
- ఎక్కడ ఎలాంటి సమాచారం దొరుకుతుందో తెలిపేలా పిల్లల్ని ఎడ్యుకేట్ చేయాలి. నమ్మకమైన సోర్సుల్ని వెతికి వారికి పరిచయం చేయాలి.

ఇంటర్నెట్ సేఫ్టీ ఇలా..

- వయసును బట్టి ఏయే ప్లాట్ ఫామ్ లు (సోషల్ మీడియా, వెబ్ సైట్స్) వాడాలో నిర్ణయించాలి. 13 ఎండ్లు పైబడిన పిల్లలకు మాత్రమే ఆన్ లైన్ ప్లాట్ ఫామ్ లను పరిచయం చేయాలి.
- కాపీరైట్ కంటెంట్ పై అవగాహన కల్పించాలి. కాపీరైట్ చట్టాల్ని అతిక్రమిస్తే ఏం జరుగుతుందో వివరించాలి. అప్పుడే ఇతరులు చేసిన కంటెంట్ ని గౌరవిస్తారు. కాపీ.. పేస్ట్ చేసి.. ఎవరో చేసిందాన్ని వాళ్లే చేసినట్టుగా గొప్పలు చెప్పుకోరు.
- ఆన్ లైన్ లో పిల్లల ఫ్రెండ్స్ లిస్ట్ ని చెక్ చేయండి. ఎవరైనా గుర్తు తెలియని వ్యక్తులు ఉంటే వాళ్లెవరు, ఎందుకు యాడ్ చేశారో అడగండి. మీ అనుమతి లేకుండా కొత్తవారిని యాడ్ చేయొద్దని సూచించండి.
- సోషల్ వాల్స్ పై పిల్లలు ఏం పోస్ట్ చేస్తున్నారో చూడండి. పోస్ట్ చేసే ముందు పర్సనల్ వివరాలే

ఒకప్పుడు పిల్లలు ఎక్కడున్నారు? ఏం చేస్తున్నారు? అనే ఆలోచన వస్తే వెంటనే.. పక్కంటిలోనో.. పక్కవీధిలోనో.. ప్లే గ్రౌండ్ లోనో ఉంటారులే అనుకునే వాళ్లు. 'రేయ్.. జాగ్రత్త. తోసుకోవద్దు. దెబ్బలు తగులుతాయ్. జాగ్రత్తగా ఆడుకుని రండి' అని చెప్పేవాళ్లు. మీ పని మీరు చేసుకునే వాళ్లు. మరి, ఇప్పుడు? 'రేయ్.. ఏం చేస్తున్నావ్?' అంటే.. ఆన్ లైన్ లో ఉన్నామంటూ.. వాట్సాప్ లో సమాధానం చెబుతున్నారు. ఎమోజీలతో స్పందిస్తున్నారు. పేరెంట్స్ లో కొందరు ఓ థమ్స్ అప్ సింబల్ పెట్టేస్తున్నారు. అతి కొద్దిమందే వాళ్ళేం చేస్తున్నారా? అని ఓ కన్నెడ్డాం అనుకుంటే.. వర్చువల్ వరల్డ్ లో నేటితరం వాడే ప్లాట్ ఫామ్ లు అన్నీ-ఇన్నీ కాదు. మెసేజింగ్ అప్లికేషన్లు, సోషల్ మీడియా వేదికలు, గేమింగ్ ప్లాట్ ఫామ్ లు.. ఇలా అన్ని ఆన్ లైన్ గల్ఫీల్లో తెగ తిలగేస్తున్నారు.

- మైనా ఉన్నాయేమో చెక్ చేయమనండి. టీచర్స్, ఫ్యామిలీ, ఫ్రెండ్స్.. వివరాలేవీ వారి అనుమతి లేకుండా షేర్ చేయకూడదని ఎడ్యుకేట్ చేయాలి.
- ఆన్ లైన్ లో ఉన్నవన్నీ నిజం కాదని చెప్పండి. ఏదైనా నెట్ లో వెతికిన తర్వాత తిరిగి అది కరెక్ట్ కాదో చెక్ చేసుకోవడం ఎలాగో నేర్పండి.
- గుడ్ టవ్-బ్యూట్ టవ్.. గురించి ఎలా చెబుతున్నామో.. ఆన్ లైన్ లో ఎవరైనా వర్చువల్ మాట్లాడినా.. ఇబ్బంది పెట్టినా.. వెంటనే మీ దృష్టికి తీసుకురమ్మని చెప్పండి. సైబర్ బుల్లీయింగ్ గురించి అవగాహన కల్పించండి.
- ఈ-మెయిల్ అడ్రెస్ లను వాడే క్రమంలో వ్యక్తిగత వివరాలి ఇతరులతో షేర్ చేయొద్దని చెప్పండి. పాస్ వర్డ్ లు సులభంగా కాకుండా కఠినంగా ఉండేలా చూసుకోవాలని సూచించండి. 'టూ ఫ్యాక్టర్ ఆథెంటి కేషన్'ని పరిచయం చేయడం మంచిది.
- ఆఫ్ లైన్ లో మర్యాదపూర్వకంగా ఎలా స్పందిస్తామో.. ఆన్ లైన్ లోనూ అలాగే ప్రవర్తించేలా ప్రోత్సహించాలి.
- ఆన్ లైన్, ఆఫ్ లైన్ యాక్టివిటీలను బ్యాలెన్స్ చేసుకునే వారికో షెడ్యూల్ పెట్టాలి. అప్పుడే పిల్లలు మానసికంగానే కాకుండా శారీరకంగానూ ఫిట్ గా ఉంటారు.
- సో.. పేరెంట్స్, ఇలా విధిగా పిల్లల్ని మానసికంగా చేసినప్పుడే నెట్టింటిలో మాదిరిగా.. నెట్టింటిలోనూ మీ పిల్లలు సేఫ్ గా తిరుగుతారని గుర్తుంచుకోండి. ■

అనిల్ రాచమ్మ
వ్యవస్థాపకులు
ఎండీసో ఫౌండేషన్